

W NUMERZE:

OTOCZYĆ TROSKA I OPIEKĄ MŁODEGO ZOLNIERZA

SUKCESY POLSKIEGO PRZEMYSŁU MOTORYZACYJNEGO 1951 ROKU

ZMP POMAGA KIEROWCOM KURSANTOM

ANKIETA

ROK PIĄTY

Warszawa, dnia 1-15 stycznia 1952 r.

40 9014

V 5 (1952)

DOŚWIADCZENIA SUKCESÓW W 1952 ROKU

Minał rok 1951, który przyniósł naszemu narodowi wspaniałe zwycięstwa w zakresie budowy podstaw socjalizmu w Polsce, wzbogacił nasz kraj nowymi zakładami, fabrykami i hutami, domami kultury, osiedlami mieszkaniowymi i szkołami. W nowy 1952 rok wступujemy z poczuciem dojrzałego pełnienia obowiązku. Z uczuciem głębokiego podziwu również tworzący czynny naród Wielkiego Związku Radzieckiego, które pod wodzą WKP(b) i budowniczego nowego świata Józefa STALINA, odniosły ogromne sukcesy ekonomiczne i kulturalne. Z radością witamy osiągnięcia wszystkich krajów demokracji ludowej, Nowych Chin Ludowych i Niemiec i Republiki Demokratycznej na froncie pokojowego budownictwa i polepszenia warunków materialnych mas pracujących — na froncie walki o pokój i pokój.

Ale nie wszędzie na świecie miniony okres pozwolił na podsumowanie uzyskanych sukcesów. W krajach kapitalistycznych bowiem rok 1951 był rokiem dalszego wzrostu bezrobocia i wzmocnienia akcji podżegania do nowej wojny. Był okresem bogactwa się jedynie reńców finansowych z Wall Street i City, kosztem jeszcze większego niż dotychczas wyzysku ludzi pracy. Krew przelana na frontach Korei i Wietnamu nie zaspokoila bowiem apetytów Truman'a i jego pomocników, teofitów dżąd przagnął on bardziej niż kiedykolwiek przed tym rozpatrzeć nową wojnę światową, włączając do niej wszystkie narody świata.

Obydym podległym do nowej wojny przedstawia się jednak cała praktyka, postępująca ludzkość i unicestwi ich zbrodnicze plany. Nieustannie rosną siły światowego obrotu pokoju, którym przewodzi niezwykły Związek Radziecki. Jeszcze silniej skupiają się klasy robotnicze i postępowe elementy w krajach kapitalistycznych wokół swego własnego partii komunistycznych, jedynych przedstawicieli interesów ludu pracującego, jeszcze bardziej zacieśniają walcząc przeciw zdrańczińskim planom wspaniałych burżuazyjnych rządów, zaprzeczających amerykańskiemu imperializmowi. Niezwykszym fundamentem nowej obrotu pokoju jest stały wzrost wszystkich wskaźników w dziedzinie gospodarki i kultury Związku Radzieckiego i krajów demokracji ludowej, ZSRR bowiem w szybkim tempie realizuje stalnowskie plany przeobrażenia przemyślu, buduje wspaniałe budowle komunizmu i rozszerza potencjał swojej gospodarki narodowej. Z dnia na dzień rośnie dobrobyt ludzi radzieckich. Związek Radziecki walczy o pokój słowem i czynem.

Korzystając z bratniego poparcia Związ-

ku Radzieckiego, z jego ogromnych doświadczeń, wielkie sukcesy osiągnęła także gospodarka i kultura krajów demokracji ludowych, a w tym również i naszej Ojczyzny. Maszy pracujące Polski Ludowej wykonujące przedterminowo plany produkcyjne, wnoszą setki wspaniałych budowli socjalizmu, zamieniając zamieszkałą przez

sanację i wyniszczoną przez okupanta gospodarstwo narodową w nowoczesną i postępującą budują nowo życie, zamieniają Polskę w potężny kraj.

Ten wspaniały rytm socjalistycznego budownictwa budzi w sercach naszych żołnierzy szczególnie gorące uczucia. Żołnierze polski — wspaniałe Marszałek

Polaki Konstanty Rokossowski — rozumie, że im silniejsze jest Wojsko Polskie, tym pewniejsza jest sprawa pokoju i tym trwałsze jest niepodległość Ojczyzny.

To że głęboka miłość Ojczyzny radości i dumy z jej osiągnięć dodaje naszym żołnierzom bodźca do wziętej pracy żołnierskiej. W ubiegłym roku wzmogła się więc jeszcze bardziej zdolność bojowa naszego wojska, wzrosły szeregówi przodków jego wyzwoleńca bojowego i politycznego.

Pod kierownictwem Ministra Obrony Narodowej Marszałka Polski Konstantego Rokossowskiego, w oparciu o przodującą stalnowską naukę wojenną, Wojsko Polskie opamiętuje doskonałym i nowoczesnym sprzętem bojowym i uczy się stalnowskiej sztuki zwycięzstwa, zacieśnia i pogłębia niezlomny sojusz i braterstwo broni z niezwykłą Armią Radziecką.

Żołnierze naszych jednostek samochodowych dokonali w minionym roku powolnych osiągnięć i to czynów w dziedzinie szkolenia bojowego, fachowego, jak i politycznego. Wzrosły szeregówi przodków naszej służby zarówno kierowniczych, specjalistów i racjonalizatorów rozszerza się wzorowany na metodach pracy Armii Radzieckiej ruch kierowniczy — stylizację. W garnizonie i doświadczenia kierowników bohaterskiej Armii Radzieckiej i kierowników I i II Armii WP żołnierze naszej służby nauczyli się dbać i chronić powierzoną im technikę bojową w różnorodnych warunkach, zarówno w garnizonach, jak i w czasie ćwiczeń w polu.

Wstępując w nowy 1952 rok postanawiamy jeszcze bardziej wzorować się na bohaterkiej pracy klasy robotniczej, jeszcze bardziej wzmocnić dyscyplinę wojskową, ściśle przestrzegać regulaminów i przepisów wojskowych, nauczyć się po mistrzowski wspaniałą bronią i techniką, jaką powierzyła nam Ludowa Ojczyzna.

W 1952 roku żołnierze, podoficerowie i oficery służby samochodowej muszą jeszcze bardziej opanować sprzęt samochodowy, jaki jest w posiadaniu naszych jednostek. Sprzęt ten to dziesiątka rak i mózgowi robotników, inżynierów polskich i radzieckich. Musimy jeszcze bardziej wykrzystać bogate doświadczenia z roku 1951, systematycznie walczyć z marnostrawstwem, walczyć o oszczędność i racjonalną gospodarkę, walczyć o stu procentową gotowość bojową służby samochodowej, a tym samym o gotowość bojową całego Wojska Polskiego, będącego o roku Armii Radzieckiej, gwarantem pokojowej i tworzącej pracy wolnych narodów.

W X ROCZNICĘ PPR W X ROCZNICĘ PPR

PARTIA NARODU

Rok ubiegły zamykamy nowym, ogromnym sukcesami we wszystkich dziedzinach naszego życia narodowego, dalszym wzmocnieniem siły bojowej naszego Ludowego Wojska i jego potężnego, technicznego wyposażenia.

W chwili tej cofnąć się musimy pamięć do siły, która leżała u podstaw naszych obecnych sukcesów, której bohaterstwa i niezłomna wola umożliwiła nam dziać pokojowo budować socjalizm w Polsce i wspaniale jej obronić — Ludowe Wojsko Polskie.

Silną tą była Polska Partia Robotnicza, która 10 lat temu stanęła na ciele mas pracujących naszego kraju i poprowadziła je do walki o wyzwolenie spod hitlerowskiej jarzma, do walki o prawdziwą niepodległość bez kapitalistów i obrabiarów, do walki o Polskę Ludową.

Największą zasługą PPR jest, że w chwili gdy nad narodem naszym zawisło smiertelne niebezpieczeństwo walczyła mu jedyną, słuszną drogę nieubłążającą walki zbrojnej z najeźdźcą faszystowskim o boku bratniego Związku Radzieckiego, że walczyła zorganizowała wbrew rodnym reakcji i jej angloamerykańskim opiekunom.

Odzyskanie niepodległości przez naszą Ojczyznę, ustanowienie władzy robotniczo-chłopskiej i powrót do macierzy Ziemi Odzyskanych, zadokumentowało słusność drogi, którą walczyła narodowi i po której kroczyla PPR.

Pod przewodnictwem kierownictwa PPR mas pracujące naszego kraju dokonały głębokich przeobrażeń, realizując rewolucyjny program, nacjonalizację przemysłu, transportu i banków, likwidując podstawy gospodarcze klas wyzyskiwaczy.

Pod kierownictwem PPR naród nasz zrealizował wielkie dzieło obudowy Plan 3-letni, osiagając wielkie zwycięstwa na polu gospodarczym i kulturalnym, likwidując nędzę i bezrobocie. Pod jej przewodnictwem jeszcze bardziej zacieśniał się sojusz robotniczo-chłopski, więć wojska z wspaniałym

wiedzą i niezwykłą i nędzą wstąpiła na jeją, skuteczną drogę rozwoju i wzrostu zamożności — na drogę socjalistycznej produkcji — na drogę spójności.

Historyczna zasługa Polskiej Partii Robotniczej jest, że uciecniła w naszym narodzie miłość i przywiązanie do ZSRR, że stała walczyła na dewolucyjną rolę pomocy i przykładu ZSRR, że cały czas wiera zasadom internacjonalizmu niezłomnie walczyła o boku ZSRR i WKP(b).

Urodził wielkich zwycięstw PPR w jej walce o Polskę socjalistyczną był jej najbliższy związek z masami z których wyciąsta i których potrzeby walczyła. PPR była spodbobierzalną wszystkich patriotycznych i rewolucyjnych tradycji narodu, kontynuatorką rewolucyjnych partii klasy robotniczej i Proletariatu, SKOPK i KPP. Mogła zwyciężyć dlatego, że w walce swej kierowała się niezawadną busłą — teorią marksizmu-leninizmu, że świadczyła przedkładem była dla niej nieśmiertelna idea Lenina-Stalina.

PPR odniosła swe historyczne zwycięstwo dlatego, że budowała ją zaharowani w boju rewolucjonicy jak Marcełi Nowotko, Paweł FINDER, Malgorzata Fornalska, że bojownicy PPR nie szedli krwól w walce z okupantem i sił w ucieczce, że byli rewolucyjnie i antynarodowe grupy Gomułki, że pod przewodnictwem wiecznego Zjednoczeniowym pod przewodnictwem tow. Bierusa nakreśliła drogę do socjalizmu — Plan 6-letni.

PPR doprowadziła do zjednoczenia Polskiego ruchu robotniczego w ramach ZSRR na platformie niezwykłej idei marksizmu-leninizmu i na historycznym kongresie Zjednoczeniowym pod przewodnictwem tow. Bierusa nakreśliła drogę do socjalizmu — Plan 6-letni.

Z przykładem bojowników PPR, Nowotki, Fintera, Fornalskiej i Świerczewskiego pod kierownictwem PPR będziemy nadal rozciągać, rozpocznie pracę niech wielkie dzieło — zbudowanie Socjalistycznej Państwa.

KAROL ŚWIERCZEWSKI

MARCELI NOWOTKO

Nosić miano żołnierza Ludowego Wojska Polskiego jest wielkim zaszczytem dla każdego Obywatela Polski.

Faniemyśmy dobrze bestialstwa hitlerowskiego faszystów. Ale faszystów anglo-amerykański, który niszczy i niszczy zniszczenie miast i wsi, nędzy i kultury, niszczy mordercy spokojnych obywateli, bez różnicy wieku i płci: starców, kobiet i dzieci...

PRACA POLITYCZNA I WYCHOWAWCZA — PODSTAWA DOBREGO WYKSZTAŁCENIA

Zależy to nie przynajmniej do żołnierza same, wyrabia się je w procesie szkolenia i wychowania o czym świadczą liczne przykłady z życia naszego wojska.

Wszystko to jest wynikiem żmudnej politycznej i wychowawczej pracy w

WIOSNA I WIOSNA

pododdziale oraz następują partyjnej i ZMP-owskiej organizacji w jednostce.

Wojsko przeżywa obecnie odpowiedzialne i poważne chwile, a mianowicie włączenie do jego szeregów nowego rocznika, który pragnie zobaczyć jasną przyszłość i najdokładniej opanować sztukę wojenną, pogłębić i podnieść wiedzę polityczną i nauczyć się swojej specjalności wojskowej.

Pragnienie to cechuje nie tylko młodych żołnierzy dąży i starszy rocznik również dąży do doskonałości swej sztuki wojennej, do podnieślenia politycznej i technicznej wiedzy.

NOWY ROK SZKOLENIOWY ROZPOCZĘTY

Rozpoczęty nowy rok szkoleniowy stawia przed nami duże i trudne zadania stwarzające jednocześnie ogromnie możliwości do pomysłowego ich wykonania.

Naczelnym zadaniem słóżyerów przed młodymi kierownikami, to podniesienie wiadomości fachowych. Na zdjęciu: sierż. Bojko i szr. Habik uczą się właściwego rozruchu silnika przy pomocy kółki rozruchowej.

Jednak nie otrzymamy pożądanych wyników, o ile sam proces szkolenia nie zostanie szczegółowo przemysłowy, jeśli nie będzie ustanowiony ścisły rozkład dnia i wzorowa dyscyplina wojskowa w pododdziałach? Jeśli niekierownicy z koleżanymi są zdania, że zasady organizacji, przestrzeganie rozkładu dnia i utrzymywanie dyscypliny należy wyłącznie do ów-cy jednostki pododdziału lub officerów, to są oni w błędzie.

POMAGAĆ MŁODYM ŻOŁNIERZOM W WYKONYWANIU ICH OBOWIĄZKÓW

Przedwzrostki szkolenia bojowego i politycznego i wzorowi kierownicy powinni być najbliższymi pomocnikami podofficerów w dziedzinie wychowania i szkolenia siłki osobowego pododdziału.

Młodym żołnierzem wszystko w koszarach wydaje się nowe, nieznanie. Rozkład dnia zmusza ich do wykonania każdej rzeczy ściśle, szybko i w ustalonym czasie i nie zawsze może się od razu przyjąć.

POZDRAWIAMY PRZODOWNIKÓW PRACY

Z okazji poważnych osiągnięć Wojskowych Zakładów Motoryzacyjnych Nr 4 i Nr 5 w dziedzinie produkcji i przedtermiennowego wykonania planu na rok 1951 Szeł Służby Samochodowej Ministerstwa Obrony Narodowej przesyła telegramy gratulacyjne.

Redakcja ze swej strony życzy także załogom i Kierownikom dalszych sukcesów przy realizacji planu w r. 1952.

Telegram

WOJSKOWE ZAKŁADY MOTORYZACYJNE Nr 5

Załodze i Kierownictwa W. Z. Mot. Nr 5 przesyłam gratulacje z tytułu przedtermiennego wykonania rocznego planu produkcji na dzień 12 grudnia 1951 r.

Zyczą dalszych osiągnięć dla dobra Polski Ludowej.

SZEŁ SŁUŻBY SAMOCHODOWEJ MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ

Telegram

WOJSKOWE ZAKŁADY MOTORYZACYJNE Nr 4

Załodze i Kierownictwa W. Z. Mot. Nr 4 przesyłam podziękowanie za przedtermienną realizację planu produkcji 1951 r.

Zyczą dalszych sukcesów w walce o budowę podstaw Socjalizmu w Polsce Ludowej.

SZEŁ SŁUŻBY SAMOCHODOWEJ MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ

SUKCESY POLSKIEGO PRZEMYSŁU

w Dychowie, kombinatu bawelnianego w Piotrkowie, taśmowni węglowej w Szczecinie, fabryk samochodowych w Lublinie i na Żeraniu — oto najważniejsze z przeszło trzydziestu połączonych budowl Planu 6-letniego, uruchomienia których dokonaliśmy w roku ubiegłym.

Tak polska kłaska robotnicza pod przewodem swego człowiego oddziału PZPR prowadzi rozpoczęcie dużego unamianienia i niepodległości Polski Ludowej. Mimo znacznych trudności milionego okresu poszliśmy w tym dziele daleko naprzód. Dzięki przyjacielskiej, braterskiej pomocy Wielkiego Związku Radzieckiego w surowcach, bazie materiałowej, dokumentacji technicznej, patentach i usprawnieniu wydobycie węgla, znacznie zwiększyli i przyspieszyli procesy przystępu stali, wybudowali nowe, potężne źródła niezbędnej dla całej gospodarki, taniej energii elektrycznej — słowem stworzyliśmy szeroką bazę dla szybkiej, a zarazem planowej rozbudowy przemysłu ciężkiego, będącego podstawą pełnego uprzemysłowienia naszego kraju.

Na bazie tej powstaje również i rozbudowuje się w tempie możliwym jedynie w krajach o socjalistycznej gospodarce, najmłodsza gałąź naszego przemysłu — przemysł motoryzacyjny.

Kiedy dwa lata temu zapoznaliśmy się z cyklami Planu 6-letniego w dziedzinie nie rozbudowy przemysłu motoryzacyjnego wydawało się, że cyry te są chyba jakimś nielegalnym narządzeniem. Minęła trzecia część — dwa lata — Wielkiego Planu i oto z trudni pracownicy i młodego naszych robotników i techników, inżynierów i konstruktorów wylinają się realne kształty potężnej motoryzacji polskiej. Rozpoczyna pracę w służbie naszej socjalistycznej gospodarki polski samochód osobowy i ciężarowy, polski autobus, ciągnik i motocykl. Z każdym miesiącem, z każdym tygodniem i z każdym

dniem przynima naszyli gospodarce tych pojazdów więcej i więcej. Teżby wywołanej pracą najbardziej nowoczesnie wyposażone fabryki przemysłu motoryzacyjnego. Pracują bityra konstrukcyjne i laboratoria. Pracują i przekracza swe plany produkcyjne przemysł pomocniczy motoryzacji, Centrala Produktów Natłowych dostarcza coraz więcej i coraz lepszych materiałów pednych i smarów. Powstają coraz bardziej nowoczesne drogi i mosty, coraz sprawniej i bezpieczniejsze jeżdżą po nich nasze pojazdy mechaniczne w miastach i wsiach.

Kierowcy tych pojazdów stali się pełnowartościowymi i obywatelami kraju i innymi specjalistami — pracownikami transportu. Oceniają oni w pełni trud swych towarzyszy z fabryk, włożony w wyprodukowanie nowoczesnych pojazdów. Dlatego, wzorując się na radzieckich kierowcach — stachanowcach, coraz licznie zdobywają znaczynne tytuły statystycznych. Wspaniała technika samochodowa produkcji krajowej. Żółta i czerwona i Krajów Demokracji Ludowej jest coraz staranniejsze użytkowana, a gesta się Stalci Obsługi Samochodów, Zakładów napraw krednych i głównych uławia wykonanie planów eksploatacyjnych naszego transportu samochodowego. W trosce o dalszy rozwój naszej motoryzacji i transportu tysiące młodzieży robotniczej i chłopskiej kształci się w szkołach technicznych, liceach samochodowych, a na kursach motorowych. Żółta się prowadzące w całym kraju, zdobywa trudny zawód kierowcy.

Na koniec ubiegłego roku polski przemysł motoryzacyjny ma do zaplanowania wielu poważnych pozycji. Jedną z nich jest rozpoczęcie na produkcję w następnym roku w Zakładach Starochodowych. Nasz pierwszy samochód ciężarowy 200, 150-kgowego produkcja została rozpoczęta w r. 1948, wykazał swoje wysokie zalety eksploatacyjne i techniczne. Czynnym przedzie należało powiększyć ilość wozów opuszających Za-

— Z roku na rok pomnaża się nasz wkład w dalszy wzrost nowej techniki i nowych sił wytwórczych. Jest to wielki wysiłek, ale wysiłek nie zwykłe ciężki, bo niezmierny, nierozdzielny.

BOLESŁAW BIERUT

Mamy za sobą rok 1951. Zakończyliśmy zwycięsko 2-ty rok naszego wieloletniego Planu. Jeszcze nigdy w historii polskiego narodu nie skupiło się jednocześnie tyle wspaniałych osiągnięć i tyle sukcesów, ile w ciągu tego ostatniego roku. To jest sukces, nie tygodnie, ale często dnia, przemieniałe jeden za drugim i trwałej i uropczyej walce o Plan, głośno dumnie zwyciężyła nasza pokolejowa praca.

Budowa kombinatu przemysłowego w Nowej Hucie, uruchomienia olbrzymiej stalowni w Czechozwoje, Fabryki wosku starożywego w Wivonie i Zakładów włókien sztucznych w Gostyniu, ukończenie cementowni i szklarni w Opolu, uruchomienie wielkiego pieca „B” w Hucie Koksowniczej (największego z instalujących w Europie poza ZSRR), uruchomienie potężnego kotła wysoceprężnego w elektrowni w Żabrze, wielkiej elektrowni wodnej

*) Z noworożecznego Organałta Prezydenta RP Bolesława Bieruta do Narodu Polskiego.

Sier. Jakubowski Maciej jest synem chłopa. Kiedy powołano go do wojska nie miał bliżej określonego zawodu. Dopiero zwądz kierowcy - mechanika złożył w szeregach służby samochodowej. Dziś jest jednym z produjących dzieł ustawicznemu poglębianiu swych wiadomości fachowych i świadomości politycznej Sier. Jakubowski jest aktywnym członkiem organizacji ZMP-ówców.

Młodzi żołnierze bardzo często gubią się i pletczą w niezwykłym dla nich otoczeniu, bez źle woli opuszczają się w służbę. Wówczas powinni im pomóc żołnierze starszego rocznika, którzy swym przykładem i koleżeńską poradą obowiązani są ułatwić młodym szybkie opanowanie nowego otoczenia, cierpliwie i stanowczo wpaść w nich żołnierskie obowiązki, przestrzegać przed naruszeniem regulaminu i objaśniać do czego może doprowadzić nieprzeżyczenie rozkładać dni, wypracowania przepisów dyscypliny, niewykonywanie w terminie zadania d-cy objęteją ją jako formę zadania te nosity.

W godzinach wolnych od zajęć, wieczornymi w świetlicy lub też w kwaterach oddzielnie i podoficerowie powinni przebywać z młodymi żołnierzami prowadząc z nimi zwykle towarzyskie pogawiedki. Od pierwszych dni przebywania w koszarach, żołnierz wyczuje, że na służbie oficer i podoficer jest wymagającym zwierzchnikiem, który uczy, rozkazuje, pomaga nawet w wykonaniu trudnych niekiedy rozkazów, ale w razie naruszenia regulaminu surowo karze za wykroczenia. Jeżeli na-

tomiasz wieczorem ten sam oficer w świetlicy jest najbliższym kolegą, któremu możesz zwierzyć się z własnych bolączek, trudności i zainteresowań, opowiedzieć mu o swoim życiu czy powierzyć serdeczną tajemnicę, wiedząc, że zawsze służąc bez nadziei radą i pomocą jak ojciec czy brat — wówczas zaczyna się przyjaźń żołnierska, która w walce zawsze pomaga koleżkę wytrwać co ryzykuje nawet własne życie.

W historii Wielkiej Wojny Ojczyźnianej Radzieckiego Narodu z niemiłymi naszymi znamy wiele przykładów, gdy żołnierz ostania własną pięścią dowódcę, któremu groziło śmiertelne niebezpieczeństwo. Pamiętajmy na przykład bohaterki szeregowej gwardii Aleksandra Matrosowa, który dla zapewnienia swemu pododdziałowi wykonania zadania bojowego i ochronienia kolegów od ognia niemieckiego radzieckiego karabinu maszynowego zastrzelił własną pięścią strzelnicę bunkra skąd fascystki prowadziły morderyzcy ogień z CKM-ów.

Znany także bohater ski 28 żołnierz pułku gwardii im. Panfilowa, który odparł atak czołgów niemieckich, nie czując się i nawet na krok nie cofał się od powierzonej im linii obrony.

Ta nieugiętość, poczucie obowiązku i ofiarności dla Ojczyzny i zapewnienia zwycięstwa objawiały się w tysiącach podobnych do dzieł, które, ze świadomości politycznej stało na wysokości zadania, a ponieważ dotąd przykład młodym z Ojczyzny były droższe niż własne życie.

Zależy te wpaść się żołnierzowi systematyczną pracą partyjno-polityczną.

Żądane jest, aby od pierwszych dni przybycia do jednostki zapoznać młodych żołnierzy z tradycją tej jednostki, uczyć i wychowywać ich na przykładach jej walk, na bohaterskich czynach jej oficerów, podoficerów i żołnierzy. Trzeba wadzić pogadanki i organizować wieczory poświęcone przeszłości bojowej jednostki, w których wykładają historycy batalionu, porucznicy i oficerowie, którzy przedudzieli w bojach pod jej sztandarem... Wszystko to napawa żołnierza dumą, że on także jest członkiem tej sławnej rodziny bojowej i że również obowiązany jest wysoko nieść sztandar jednostki ożywiany chwalebą bojową.

DO PRZYZWYCZAJĄC ŻOŁNIERZY DO PRZESTYŻANIA REGULAMINÓW

Żołnierz starszego rocznika obowiązany jest przez wzorowe pełnienie swych obowiązków i ścisłe wykonywanie rozkazów dowódcy, podoficerów i żołnierzy, do wiernemu zdyscyplinowaniu zaszczepić im pojęcie o dyscyplinie wojskowej i ucząc szanować ją. Należy od samego początku przyzwyczajać młodych roczniki do szybkiego i dokładnego wykonywania rozkazów, do przestrzegania regulaminów i nie pozostawiać bez увагы żadnego prze-

króczenia. Nie należy to bynajmniej, że od pierwszego dnia należy żołnierzy karać za najmniejsze uchybienia służbowe. Z początku trzeba wyjaśnić winnemu na czym polega jego uchybienie, które dla przykładu i pocieszenia innych można także omówić przed frontem, wyjaśniając ciężar tego przewinienia, jego szkodliwy wpływ na gotowość bojową jednostki, oraz zaznaczyć jaką karę za takie przekroczenie otrzymałby stary żołnierz.

Dopiero w miarę poznawania przez żołnierzy podstawowych regulaminów należy stosować za wykreślenia kary dyscyplinarne w/g indywidualnej metody.

Przed ukaraniem d-cą powinien zastanowić się jaką należą zastosować karę, biorąc pod uwagę osobiste zalety żołnierza, jego charakter, wrażliwość, warunki w jakich dokonano przekroczenia. Dla jednego bowiem żołnierza wystarczy nagana, dla drugiego — pobawienie wyciąsa z koszar lub surowa nagana przed frontem, a w wypadkach gorszych dopiero zastosowanie aresztu.

Takt i troskliwość powinna cechować całą pracę wychowawczą oficerów i pod-

oficera naszego wojska. Należy zwrócić szczególną uwagę na wyrobienie w każdym żołnierzu czujności i obowiązku zachowania tajemnicy wojskowej. Często w listach młody niedoświadczony żołnierz podaje dane, które zdawałyby się nie mogą być szkodliwe, lecz w rękach doświadczonego szpiega stają się cennym materiałem określającym byt, układ wewnętrzny i zadania stawiane pododdziałowi.

O konieczności zachowania tajemnicy wojskowej i państwowej należy pisać codziennie. Uczyć kolegów i podwładnych na przykładach swego pododdziału oraz wszecchnoście wykorzystywać istniejącą specjalną i piśmienną literaturę na dany temat.

Otoczyć więc młodszych żołnierzy troskliwą opieką, pomóżyć im w życiu, opowiadać nie tylko zasady życia wojskowego, lecz także polityczną i specjalną wiedzę zmierzającą do szybkiego i wszechstronnego przygotowania bojowego.

PRZED PRZYSEGA

Zbliża się dzień złożenia przez młodych żołnierzy przysięgi wojskowej. Żołnierze naszego Ludowego Wojska uświadamiają sobie, że przysięga ta wkłada na nich wielkie, ale i szczerze obowiązki. Żołnierz Ludowego Wojska składając przysięgę ślubuje: „Przysięgam Narodowi Polskiemu... nie splamić nigdy honoru i godności żołnierskiej polskiego...”.

Słowa te są nakazem mas pracujących Ludowej Ojczyźnie i znajdują pełne odbicie w codziennej działalności służbowej i pozasłużbowej żołnierzy. Żołnierzem Polskiego droga jest Ojczyzna i pokój, miłość i zaufanie, jakimi mas pracujące obdarzają nasze Wojsko. Drogie im są rewolucyjne tradycje walk polskiej klasy robotniczej, tradycje niezłomnego braterstwa z Armią Radziecką.

MOTORYZACJA NEGALNEJ 1951 ROKU

klady. Droga do tego celu było, wzorem radzieckich fabryk samochodowych, przejście na pracę na pasie montażowym. Wszystkie najistotniejsze, końcowe prace zostały więc ujęte w jeden cały cykl na przesuwałej się taśmie, który sprawił, że przeszło czterokrotnie podniosła się zdolność produkcyjna Starachowic. W miarę opowiadania pracy na taśmie systematycznie podnosi się produkcja Star i zbliża szybko do cyfry wyznaczonej Zakładom — 13 000 pojazdów w Planie 6-letnim.

N a podwoziu samochodu Star-20 robotnicy i technicy Starachowic wyprodukowali również w roku pierwszy polski autobus Star-30. Z wielkim zainteresowaniem śledziliśmy próbny rajd tego autobusu, jaki odbył się w grudniu 1951 r. Na trasie liczącej przeszło 8 tysięcy km. nastrudniających warunkach drogowych nowy Star-30 wykazał wszelkie zalety nowoczesnego samochodu. Przeszedł zwycięsko przez wszelkiego rodzaju próby, a teraz w roku 1952 wchodzi do stałej produkcji. Również na podwoziu Star urzeczywistniliśmy wybudowanie pierwszej produkcji krajowej motopompki strażackiej i wyoł asenizacyjnej, których budowę przewiduje w szerokim zakresie Plan 6-letni.

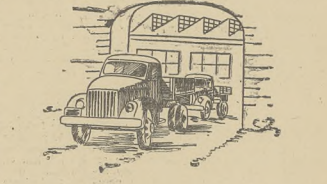
Obok samochodów Star na naszych drogach rozpocznie się pojawiać w roku ub. Ime jeszcze ciężarówki. Były to nowe, wyprodukowane w lubelskiej Fabryce Samochodów Ciężarowych pojazdy marki Lublin-51. Jednocześnie z ciężarówkami Lublin, których produkcję rozpoczęła została w 34 rocznicę Wielkiej Rewolucji październikowej, pojawiły się porażki pierwszy w historii polskiego przemysłu motoryzacyjnego samochodu osobowe marki Warszawa M-20. Ogromny wysiłek robotników Żerania i lubelskiej FSZ, którzy na wiele tygodni przed terminem uruchomili produkcję nowoczesnego silnika z sześcioma cylindrami, sprawił, że w zakładach, w których do przedmiernego rozpoczęcia produkcji 410

się wezwaniem raczonemu całej klasie robotniczej do uczczenia 34 rocznicy Wielkiego Października. Realizacja tego zobowiązania: rozpoczęcie produkcji samochodu Warszawa M-20, postawiło młody polski przemysł motoryzacyjny jako jeden z produjących w całym kraju.

T ak rozpoczęły prace podstawowe obiektu przemysłu motoryzacyjnego, wybudowanie którego stanowiłby fundament przyszłego rozwoju naszej motoryzacji. Ludzie pracujący w tych Zakładach mają do swego dyspozycji nie tylko najnowocześniejsze radzieckie urządzenia produkcyjne, ale również, dzięki kilkunastu latom praktyki w zakładach im. Molotowa w Gorki, wprowadzającą postępowe metody pracy zespołowej, wypracowane w najbardziej nowoczesnych zakładach przemysłowych i najbardziej nowoczesnych (jednostkowych) oraz pierwsze kolektory kombinacji samochodowe.

Celem rozszerzenia bazy technicznej naszej wsi pracuje nieustannie polski przemysł motoryzacyjny nad dalszą produkcją ciężarówek i drogowych marki Ursus. Wiele nasza bowiem na obecnym etapie swego rozwoju potrzebuje coraz więcej i więcej nowoczesnego sprzętu i pojazdów. Z walki o wydajność produkcji w 100% zaplanowaną produkcję ciężarówek (jednostkowych) oraz pierwsze kolektory kombinacji samochodowe.

Doniósł rolę w naszym przemysle odgrywa również produkcja najcięższych i najbardziej ekonomicznego środka lokomocji — motocykla. Związany ze stworzeniem pierwszego motocykla w naszym kraju, w zakładach rozpoczęła w roku ub. produkcja Warszawskiej Fabryki Motocykli, montująca maszynę tej samej kate-

gorii: 125 cm. W końcowym stadium znajdują się prace przy budowie nowego typu popularnego motocykla krajowego, jednak o większej niż dotychczasowe sześcylinderowej konstrukcji.

Wszystkie te wymienione przedsięwzięcia, których produkcja przebiegała tak sprawnie, bądź też została dopiero rozpoczęta w roku ubiegłym stanowią dla nas gospodarki zasadniczą bazę techniczną transportu. Gwarantują one planowy rozwój naszego życia gospodarczego. Rozumiejąc to dobrze robotnicy wszystkich ośrodków polskiego przemysłu motoryzacyjnego. Dlatego nie szczędzą swych sił i umiejętności, aby plany produkcyjne zostały nie tylko wykonane, ale i przekroczone. Wiedzą oni, że pracując nie, jak to ma miejsce w krajach kapitalistycznych, dla fabrykantsko-wyrzyskacza, lecz, że pracując podnoszą dobrobyt mas pracujących całej naszego kraju, wzmacniają jego siłę i potencjały gospodarczy walczą o jednolite zwycięstwo — o pokój i socjalizm.

Żołnierz Ludowego Wojska Polskiego, kierowcy i specjaliści służby samochodowej WP z dumą służą te wspaniałe osiągnięcia naszego przemysłu motoryzacyjnego. Duma ta także im jak największą troską ciężar wyprodukowane rekoma polskiego robotnika polskiego, jak największą troską, gdyż takim jest w rzeczywistości majątek narodowy w kraju, gdzie rządzą lud pracujący, gdzie buduje się socjalizm.

WYMAGANIA KIEROWCOM - ZAJAZD

Przed zimowymi
ćwiczeniami

Chroń swój pojazd w zimie

W szybkim tempie zbliża się okres, w którym należy rozpocząć szkolenie kierowców młodego rocznika, na kursach, organizowanych w większych jednostkach.

Aby więc być gotowym do rozpoczęcia szkolenia należy już teraz przygotowywać się do tego.

Okres przygotowawczy, to okres wyłączonej pracy całej kadry Szluby Samochodowej, bo od tego, jak przygotujemy się do szkolenia, jaką starannością sobie będą materiałowo szkolenia, jak zabezpieczymy warunki bytów kursantów, zależny będą wyniki, jakie uzyskamy później na egzaminach końcowych.

Do prac tych zmobilizować należy kierowników starszego rocznika, którzy mają fachową stronę przygotowania bazy materiałowej do szkolenia. Główną jednak rolę powinni odegrać podoficerowie, którzy posiadają najwięcej praktyki z ubiegłych lat, jak również znajomość fachowej kierowców, a za tym oni winni kierować pracami przygotowawczymi na poszczególnych odcinkach.

Jak na siłach szeregowych w jednostce N-jej pisze nam Kpr. Skouroński.

Po otrzymaniu wytycznych o organizacji szkolenia kierowców młodego rocznika w roku 1942 i po zawiadomieniu naszej jednostki o tym, że w nas zostanie zorganizowany kurs, przystąpiłami z miejsca do pracy.

Na wstępie odbyła się odprawa na której Szef Szluby Samochodowej naszej jednostki zapoznał nas z zadaniami i jakimi stoją przed służbą samochodową w obecnym okresie przysługowawczym, wskazał

nam jakie środki mamy do dyspozycji i jakie prace musimy wykonać, aby być gotowym do rozpoczęcia szkolenia. Wezwał następnie wszystkich podoficerów i kierowców aby dołożyli wszelkich starań do zorganizowania i przygotowania pomocy naukowych do szkolenia. Zapewnił nam o pomocy w wykonaniu tego zadania. Zapisał nas przy tym z ramowym planem prac, jakie mamy wykonać w danym okresie.

Jeszcze tego samego wieczoru odbyło się zebranie. Podstawowe Organizacji Partyjnej i ZMP na którym przekazywano na powtórnie zadania, które stoją przed służbą samochodową jednostki w bieżącym okresie i podjęto szereg zobowiązań indywidualnych i grupowych. Np. — grupa kpr. Chudki, która miała za zadanie zorganizowanie gaj wykładowczy w potrzebnym i estetycznym i inne pomoce naukowe zobowiązała się skrócić czas przygotowania

o 7 dni natomiast w uzyskanych 7-miu dniach wykonać 33 szt. tablic pogodyw.

— grupa kpr. Zarzy zobowiązała się wykonać 2 stołki pod przekroje silnika o 5 dni wcześniej, w uzyskanych silnikach 1000 cm³ grupowa, która ma przygotować pojazdy mechaniczne do prowadzenia nauki jazdy.

— grupa kpr. Szer, Pietras zobowiązał się wykonać 10 szt. tablic pogądów podczas z eksploatacji i obsługi pojazdów mechanicznych w ciągu 6 dni zamiast nam 10 dni.

— grupa plk. Różańskiego zobowiązała się przygotować wszystkie potrzebne pomoce naukowe do praktycznego szkolenia w warsztacie szkolnym.

Podjęto także cały szereg innych zobowiązań, które w dużej mierze przyczynią się do zabezpieczenia szkolenia kierowców młodego rocznika w naszej jednostce.

Po przedyskutowaniu i ocenie każdego z osobna zobowiązania, przystąpiono do ostatecznego planu przygotowania w którym uwzględniono:

- a) kto, przy jakiej pomocy i jakimś środkami ma wykonać dany prac,
- b) w jakim czasie,
- c) dokładną datę zakończenia prac,
- d) kolejność wykonywania danych prac,
- e) sposób kontroli i pomocy w wykonaniu,
- f) kto jest odpowiedzialny za wykonanie danych prac.

Nie pominięto tu żadnej pracy, która musi być wykonana w okresie przygotowawczym do szkolenia.

Z tak przygotowanym planem prac przystąpiono do wykonania poszczególnych prac. Już pierwszy okres przygotowawczy dał ponętne wyniki na wszystkich odcinkach prac, a współpraca i pomoc oraz bardziej się zadziała. Ujawniła się coraz bardziej współzawodnictwo między grupami, przy czym każda z grup dba o jak najdokładniejsze wykonanie pracy.

Już pierwszy okres prac przygotowawczych dał ponętne wyniki na wszystkich odcinkach dokonywanych czynności, a współpraca i pomoc oraz bardziej się zadziała.

Ujawniła się coraz bardziej współzawodnictwo między poszczególnymi grupami, przy czym każda z grup dba o jak najdokładniejsze wykonanie pracy.

Muzę polecamo powiedzieć, że my już dzisiaj możemy śmiało mówić o tym, że w rozporządzenie kierowców młodego rocznika w naszej jednostce jest w pełni gotowości na 100%. Chętnymi na lamach naszego pisma zapewniamy do wszystkich koleżanów i innych jednostek aby włożyli maksimum wysiłku w prace przygotowawcze do szkolenia.

W nowym roku szkolnym, w nowym sukcesy w nauce! Hasło to postawione przez kierowców jednostki oficerskiej S. realizują zapałem plut. Tomiła, sier. Leński, szer. Kubie i szer. Tomeli. Na zdjęciu widzimy ich przy makiecie miasta, wykonanej przez szer. Kubieja, jak omawiają zasady ruchu kołowego.

W ostatnim okresie zanotowano wiele wypadków zagubienia tablic oraz dowodów rejestracyjnych samochodów. Bezpośrednią przyczyną zagubienia niejednej tablicy, względnie dowodu jest niewłaściwy brak świadomej odpowiedzialności kierowców, którzy nie zdają sobie dotychczas sprawy z tego, że dokumenty rejestracyjne są „osobliwą łączniczką” samochodu.

Nadchodzący meldunki z jednostek potwierdzają, że kierowcy w większości wypadków nie sprawują przed wyjazdem w drogę drukujących tablic, że sporządzonej fabrycznie w tym celu niewyżnanej na samochodzie. Rzecz jasna, że o ile należeli śrub mocujących były uprzednio złuzowane, po pewnym okresie czasu nastąpić całkowite ich odkręcenie, na skutek czego, jakże niebezpieczna jazda samochodu.

Dlatego też obowiązkiem każdego kierowcy jest pamiętać, że przed wyjazdem, jak też i podczas postoju w drodze, należy sprawdzić stan umocowania tablic, unikając ten sposób możliwość ich zagubienia. Szczególną uwagę należy zwrócić na śruby mocujące podczas użytkowania samochodów na obozach letnich, kiedy samochody w większym stopniu podlegają uleganiu wibracjom. W warunkach polowych, na skutek niewyżnanej jazdy, wiele tablic ulega poważnym uszkodzeniom lub całkowitemu zniszczeniu. Fakty te w większości wypadków nie są uwzględniane przez kierowców, którzy uchwyty do zamocowania tablicy, która jest wykonana ze stosunkowo cienkiej blachy i łatwo ulega wszelkim zniekształceniom. Rezerwat widokowych zgęst tablicy i tyłże razy jej prostowania jest taki, że tablice peją, a następnie gubią się.

Dla zapobieżenia tym wypadkom należy przystosować odpowiednio metalowe wsporniki, które będą utrzymywały tablicę w przepływnym położeniu i wyeliminować odciepnie istniejące dotychczas miejsca się tablic, a co za tym idzie ich ugięcia.

Ważniejszą uwagę zasługują także do podkreślenia fakt wyglądu zewnętrznej i konserwacji tablic rejestracyjnych. Tablice w zasadzie umieszczane są nisko w sąsiedztwie części przedniej samochodu i narazone na ciągłą wibrację i kurz, który pokrywają je po pewnym okresie czasu gruby warstwa kurzu.

Niejednokrotnie spotyka się na trasie samochodów posiadające tak dalece zanie-

KIEROWCO DBAJcie o TABLICE REJESTRACYJNE

Obowiązkiem kierowcy jest pamiętać, że przed wyjazdem, jak też i podczas postoju w drodze, należy sprawdzić stan umocowania tablic, unikając ten sposób możliwość ich zagubienia. Szczególną uwagę należy zwrócić na śruby mocujące podczas użytkowania samochodów na obozach letnich, kiedy samochody w większym stopniu podlegają uleganiu wibracjom. W warunkach polowych, na skutek niewyżnanej jazdy, wiele tablic ulega poważnym uszkodzeniom lub całkowitemu zniszczeniu. Fakty te w większości wypadków nie są uwzględniane przez kierowców, którzy uchwyty do zamocowania tablicy, która jest wykonana ze stosunkowo cienkiej blachy i łatwo ulega wszelkim zniekształceniom. Rezerwat widokowych zgęst tablicy i tyłże razy jej prostowania jest taki, że tablice peją, a następnie gubią się.

W tym wypadku powinni zwrócić uwagę przede wszystkim sami kierowcy, jak też i dyspozytorki parków, aby po powrocie samochodu z drogi, zostały tablice niezwłocznie oczyszczone i lekko zwilżone olejem.

Dla należytą wyrazistości numerów rejestracyjnych,illery sery i cyfry winny być co najmniej dwa razy rocznie, a jeżeli zachodzi konieczność to częściej odświeżane farbą lub lakierem.

W podobny sposób przedstawia się sprawa przechowywania i pielęgnacji pod względem czystości dowodów rejestracyjnych.

Szer. Jan Pazlor, kierowca w N-jej jednostce samochodowej dalej powiedział, jak należy dbać o tablice rejestracyjne, które poważają w czasie trudnych warunków, nie tylko estetyczny, ale również dokładny przyrządzone.

dowodu z kancelarii technicznej jednostki przed wyjazdem nie zwracają uwagi na przypisowe jego przechowywanie.

Umieszczenie dowodu w kieszeni kurtki, w plecaku lub w innym miejscu nie jest dopuszczalne, ponieważ takie przechowywanie stwarza warunki łatwego zagubienia dowodu, najczęściej w momencie kiedy kierowca dokonuje przesiadki do samochodu, a w szczególności podwozia. Dlatego też dowód rejestracyjny należy zawsze wkładać do przewidzianej w tym celu szkatki, znajdujacej się z prawej strony deski rozdzielczej. W tych wypadkach kiedy samochody (stare typy) nie posiadają szkatki przewidzianej na przechowywanie dokumentów, dowód rejestracyjny wraz z rozkazem wyjazdu, należy przechowywać w prawej dołce, zawsze zamkniętej na guzik, kieszeni kurtki.

Ponadto należy zwrócić uwagę na czystość dowodów rejestracyjnych, których czas używalności winien opierać się o okresy eksploatacji pojazdów w wojsku.

Dotychczasowe kontrole wykazały, że w większości wypadków jest brak właściwego ustosunkowania się kierowców do niniejszego obowiązku o dowodów rejestracyjnych, na co wskazują fakty poważnego ich zniszczenia po stosunkowo krótkim okresie czasu używalności, jak:

- odieranie włókien dowodów od oprawy,
- brak oddzielnych wkładek dowodów,
- zabrudzenie i brudzenie dowodów olejem.

Przytoczając powyższe fakty, apelujemy do wszystkich kierowców, aby zsumowali, że wielką szkodę ich bieżącej służby samochodowej, kiedy zostaną całkowicie uniesione wypadki gubienia i przedwczesnego zniszczenia dowodów i tablic rejestracyjnych pojazdów, powodujące wiele poważnych trudności.

Wzajemne przechowywanie i pielęgnacja dowodów i tablic, to przyczynianie się kierowców do stałej i przypisowej eksploatacji dowodów i tablic, to poważny wkład odciepnie w oszczędność na odcinku służby samochodowej.

mjr Sawicki

W okresie szkolenia na obozach letnich nauczyliśmy się chronić nasze samochody przed działaniem nieprzyjemności oraz niekorzystnych warunków atmosferycznych przez okopanie ich w zimno, należyte maslowanie.

Warunki zimowe nie tylko, że nie zmniejszają skuteczności okopania samochodu, lecz wprost przeciwnie czynią je niezbędnym. Do wymienionych już bowiem wyżej okoliczności jak działalność w-pła, niebezpieczne działanie opadów śniegu, przynajmniej jedna, a mianowicie: utrudnione uruchomienie zimnego silnika.

To też w rejonach koncentracji, na stajniach, zgrupowaniach itp. okopujemy nasze samochody w śniegu, a jeżeli czas i warunki naturalne pozwalają to nawet bezśnieżnym, za zmocnioną masłowaniem i ukrytym tak samochodem jak i kierowcy zarówno przed pociskami n-pła jak i przed zimnem.

Rys 1

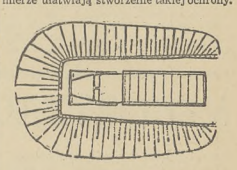
Tego rodzaju okopy-ziemianki pozwalają na ogrzewanie ich za pomocą normalnych pieców okopowych w jakie wyposażona jest piechota. Należy przy tym podkreślić jeszcze raz i przypomnieć wszystkim, że podlegającym otwartym ogniom jest bezwzględnie zakazane. Ponieważ wywołuje pożary oraz prowadzi do uszkodzenia wszystkich mechanizmów pojazdu mechanicznego.

Sposób wykonania tego rodzaju okopu-ziemianki oraz jej wygląd zewnętrzny pokazuje poniższy rysunek.

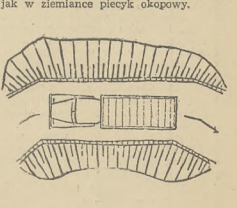
Rys 2

W razie niemożności wykonania okopu-ziemianki w czasie wojny z faszystami niemieckimi stosowano szeroko budowanie tzw. „przedziurów nasympowych”, które choć nie całkowicie ochraniają samochód i kierowcę od zimna, to jednak w dużej mierze ułatwiają stworzenie takiej okopy,

Rys 3

Celem zamaskowania samochodu oraz zatrzymania, choć częściowego wytworzonego ciepła nad prozdem samochodu ukrytego w „przedziurach nasympowych” należy rozpisać brezent który okalający przycumowywać do ziemi i kółkami przykryć go. W razie konieczności należy wewnątrz przedziurów ustawić moceiny tak, jak w ziemiencie pietycy okopy.

Rys 4

Przedziurki wykonane ze śniegu mogą być w zależności od warunków dowolnego rodzaju, słabego lub mocnego. Sposób ich wykonania i wygląd zewnętrzny pokazują rysunki. Obecnie gaj znany już sposoby ochronienia samochodów w warunkach zimowych stosowane przez kierowców frontowych pamiętajmy zawsze o budowaniu ich w czasie ćwiczeń zimowych.

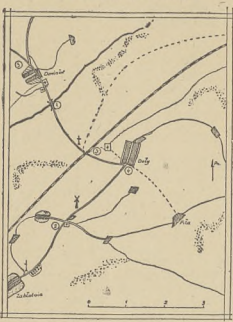
JAK POROZUMIĆ SIĘ W TERENIE

JAK POROZUMIĆ SIĘ W TERENIE

JAK POROZUMIĆ SIĘ W TERENIE

Orientacja w terenie należy do podstawowych umiejętności, które musi opanować każdy żołnierz. Szukała niezbędna jest tak plechomur, czołgostem i artylerzystom jak i nam kierownikom.

W warunkach bojowych niejednokrotnie zadanie bojowe wymagać będzie przemarzu się w kolumnie albo pojedynczo, nie po dobrej, równej i znakowanej drodze, ale w terenie, w nocy lub w mgłę. Wówczas to właśnie opanowanie umiejętności orientowania się w terenie, które uzyskamy jedynie w drodze stałych ćwiczeń nabiera zainicjacyjnego znaczenia, chroni nas przed zmyleniem drogi i spóźnieniem w wykonaniu rozkazu.

Rys. Nr 1

Przykład szlaku marszury z oznaczeniem odległości. Uwypuklono następujące przedmioty: krzyże, most, linia kolejowa, las, wiatrak, karczma, kościół, ogród.

Teraz, gdy las jest dla nas całkowicie znaczenie orientacji w terenie, omówimy metody i sposoby jakimi w tym celu należy się posługiwać.

- Zanimy od sytuacji najbliższej. Samochód nasz znajduje się na postoiu. Zorientowanie się w terenie przeprowadzamy wówczas jednym z trzech najprostszyspobów:
1. orientowanie się według wyraźnych linii w terenie (linie komunikacyjne, linie wysokiego napięcia, skraje lasów itp.);
  2. orientowanie się według przedmiotów terenowych (wieże kościołów, kominy fabryczne, ośiedla itp.);
  3. orientowanie się według kompasu lub busoli.

Wszystkie te sposoby wzmiankie się uzupełniają przy czym należy pamiętać, że poruszając się kompasem lub busolą należy wyjść z samochodu i oddalić się od niego nie mniej niż 50 m (wprawy maszy samochodowej umieszczonych w nim agregatów na igłę magnetyczną).

Nie należy również zapominać, że siatka kilometrów na mapie uławia nam w znalezieniu punktu orientacyjnego według niego możemy określić odległość od przedmiotów terenowych.

Inneży i terenie trudniej przedstawia się metoda poruszania. Samochód szczególnie po drogach dobrych posuwa się z dużą szybkością; wszystkie przedmioty przydrożne znikają szybko z pola widzenia, nie pozwalając na dokładne rozpatrzenie szczegółów. Poza tym jest wskazywane zatrzymanie samochodów dla zorientowania się w terenie, ze względu na dużą stratę czasu, ponieważ jak wiadomo, każda minuta — to strata około 600 m.

Jazda po drogach dobrych należy do najłatwiejszych i mogąc nie wymaga szczególnej uwagi z tej prostej przyczyny, że droga sama doprowadzi do celu, z wyjątkiem oczywiście rozjazdów skrzyżowań i rozwidzeń, gdy nie są one znakowane.

Cała sprawa komplikuje się znacznie podczas ćwiczeń lub działań wojennych, gdyż ruch w dużej części odbywa się po drogach gruntowych lub nawet polnych.

- Orientowanie się z samochodem w czasie jazdy wiąże się wówczas z szeregiem trudności i niespodzianek oraz wymaga dużej skupienia uwagi i bystrości.
- Dokładniejsze wojenne wykazało, że w takich sytuacjach najlepszy wynik daje się w sawadze jednego z następujących trzech sposobów orientacji w terenie:
1. Zaznaczenie na mapie charakterystycznych punktów i przedmiotów terenowych;
  2. orientacja według wskazań licznika kilometrów;
  3. orientacja według szlaku samochodów.

Orientacja według mapy lub szlaku marszowego

System ten polega na utrudnieniu na mapie za pomocą kolorowych punktów (najbardziej charakterystycznych punktów lub przedmiotów terenowych znajdujących się w polu widzenia z trasy marszowej). Na mapie uwidcznia się również odległości do w/w w kilometrach, wpisując je w kółko.

Nie zaraz jednak będziemy mieli możliwość posiadania własnej mapy. W takim wypadku przed wyjazdem wykonujemy na jej podstawie szlak marszowy, znacząc na nim poszczególne punkty orientacyjne w ten sam sposób jak opisywaliśmy już powyżej.

Posługując się równocześnie szlakiem z zaznaczonymi odległościami i licznikiem kilometrów możemy według przydrożnych punktów terenowych orientować się we własnym położeniu.

Orientacja według wskazań licznika kilometrów

Dalszym środkiem ułatwiającym orientację w terenie jest licznik kilometrów. Służy on nam w połączeniu ze szlakiem marszury, na którym w danym wypadku wpisujemy oprócz omówionych już pomocniczych punktów w terenie i odległości do nich, również odległości i do najbardziej charakterystycznych miejsc drogi, jak np. mosty, skrzyżowania, ośiedla, krzyże i kapliczki przydrożne itp.

Posługując się po drodze samochodem przez porównanie szlaku i wpisanej na nim odległości ze stanem licznika sprawdzamy prawidłowość drogi oraz drogi, którą mamyjechać w nowym kierunku.

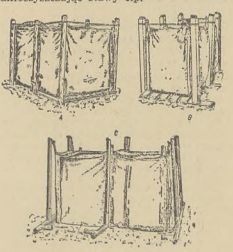
Posługiwaniem się licznikiem możliwe jest jednak jedynie na dobrych drogach. Błąd spowodowany pomyłkami kół wynosi wówczas jedynie 0,5 — 0,5 km 10 km

Orientacja według szlaków lanych samochodów

Sposób ten równocześnie słabej i najniebezpieczniejszy ze względu na łatwość omijania i polegającej na wzięciu śladów samochodów, których za ślady samochodów właścicieli.

Orientacja według szlaków lanych samochodów

Do wanych materiałów, w które transport samochodowy zaopatruje wojsko, należy również woda. Jakkolwiek niejednokrotnie naszymi czelnikami może to wydać się dziwnym, dowożenie wody posiada zasadnicze znaczenie dla odniesienia sukcesu bojowego. Woda jest niezbędna tak dla chłodnic maszynowych, silników, pojazdów mechanicznych jak i wręcz dla samej ludzki. Nieprzejaski wiedząc o tym starych się trudnić zapoznajaniem w wodę zasypując, a nawet zatrzymując studnie, zanieczyszczając stawy itp.

Rys. 1

Zbiornik na 1000 litrów wody: A — ustawiony na kółkach; B — ustawiony na drewnianych ramach; C — ustawiony na metalowych ramach.

Rozumiejąc obecnie znaczenie wody dla walczącego wojska musimy z kolei poznać sposoby przewożenia jej na samochód. Po przewożeniu i przechowywaniu wody w warunkach polowych służą specjalne zbiorniki. Zbiorniki tego rodzaju wykonuje się z gumowanej, nieprzepuszczalnej tkaniny, obramowanej z brzoż sznurera. Sznur wszyszy w tkaninę i olejony ładną gumową słuszą jako umocowanie dla uszu pozwalających na zsepłnienie zbiornika.

Tkanina z której zbiornik jest wykonany jest od wewnątrz biała, z zewnątrz zaś szara. Dla ochrony wody od zanieczyszczenia i rozlewania się w czasie przewożenia, zbiornik wyposażony jest w wyściogę przymocowywaną doń za pomocą szrodek taśm brezentowych.

Zbiorniki posiadają normalizowane wymiary. I tak wojskowe może być wyposażone w zbiorniki o pojemności:

6000 l. (przewożone koleją lub do stacji użytku)

nych. Posługiwaniem się nim możemy władczy jedynie w dwóch sytuacjach, a to przy doginiutniu punktem podczas jazdy w terenie i to jedynie w wypadku, gdy nie ma innych maszy samochodowej (nie należy maszy na samochody innej kolumny maszynowej) po innej trasie.

Sytuacja taż jest przy zagubieniu się w mało dostępnym i nieprzejaskim, niezamieszkanym terenie (np. lasy, obszar bagnisty). Jazda po śladach innych samochodów wskazuje nam wówczas drogę w pierwszym rzędzie możliwą do przebycia dla samochodu i prowadzącą do jakiegoś punktu charakterystycznego (osiędle itp.) pozwalającą na zorientowanie się odnośnie własnego położenia i dalszej marszury.

Orientacja w czasie jazdy terenowej w nocy i w mgłę

O ile dotychczas omówiono sposoby orientacji w terenie podczas marszu bocznymi drogami polnymi, gruntowymi itp. są zupełnie wystarczające, o tyle sprawi

Rys. 2

komplikuje się znacznie w nocy lub podczas śniegu, gdyż widoczność kierowcy zmniejsza się niemal do minimum.

W takim wypadku nie pozostaje nam nie innego jak wykonać ślad jazdy szlakiem marszury z zaznaczeniem rzęby marszury (wzmiesienia, spady) oraz najcharakterystycznych punktów orientacyjnych i nuseć się ich na pamięć wraz z odległością dzielącą jeden od drugiego, trzeba pamiętać o tym, że w trudnych warunkach terenowych wskazania liczników zawierają mogą poważne błędy, wynikające ze ślizgania się kół.

CZY UMIESZ PRZEWOZIĆ WODĘ?

1000 l. (przewożone koleją lub do stacji użytku)

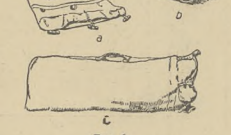
100 l. (worki-bezka)

1200 l. (zbiornik cysterna).

Na przebiegłej 1000 l. (worki-bezka) zdarzyć się może nieraz, że kierowca sam będzie musiał rozlać i złożyć zbiornik z niezbędną dla chłodnic maszynowych wodą. (Rys. 1, 2). Obecnie zastawiamy już zbiorniki a zajmijmy się ich specjalnym rodzajem, zbiornikami-cysternami właściwie służącymi do przewożenia wody, z których niewątpliwie najczęściej przyjdzie nam się sżykć.

Tego rodzaju cysterna stanowi zamknięty zbiornik z gumowanej, nieprzepuszczalnej tkaniny. W górnej jej części znajduje się szczyka o średnicy 60 cm wykonana również z gumowanej, lecz bardziej miękkiej tkaniny. Szczyka służy do napełniania cysterny wodą. Do pobierania wody z cysterny, na jednej z bocznych powierzchni cysterny, znajduje się 6 wężów średnicy 25 mm i długości 60 cm, zakończonych ebonitowymi kurkami lub 6 kurków z odjemowanymi wżami średnicy 22 mm i dług. 60 cm.

Na przebiegłej 1000 l. (worki-bezka) zdarzyć się może nieraz, że kierowca sam będzie musiał rozlać i złożyć zbiornik z niezbędną dla chłodnic maszynowych wodą. (Rys. 1, 2). Obecnie zastawiamy już zbiorniki a zajmijmy się ich specjalnym rodzajem, zbiornikami-cysternami właściwie służącymi do przewożenia wody, z których niewątpliwie najczęściej przyjdzie nam się sżykć.

Rys. 2

Opakowanie zbiornika na 1000 litrów wody: a — pokrowiec do opakowania; b — zbiornik przygotowany do zapakowania; c — zbiornik zapakowany.

W takim wypadku odeczyli licznika dodatkowo sprawdzamy za pomocą szlaku, biorąc za podstawę szybkość z jaką w danym kierunku poruszamy się w terenie. W pomiaru np. mamy wykonaną marsz z punktu C do punktu D. Rys. 2. Na osi nasze go marszu widzimy charakterystyczne przedmioty terenowe, których niezapamiętanie — nawet w nocy — jest prawie niemożliwe. Punkt orientacyjny Nr 1 — ostry zakręć drogi; Nr 2 — jaskółka; Nr 3 — most; Nr 4 — skrzyżowanie turow kolejowego z drogą. Odległości pomiędzy tymi punktami orientacyjnymi i ukazywanymi terenem znamy z mapy. Widzimy że od ostrego zakrętu drogi (punkt orientacyjny Nr 1) do jaskółki (punkt orientacyjny Nr 2) odległość wynosi 4 km. Przed wejściem do jaskółki drogi jest dość znaczny, a po przejściu jaskółki droga wznosi się.

W czasie przemarzu z punktu orientacyjnego Nr 2 do Nr 3 wiemy, że mamy do niego 4,8 km, szybkość zaś naszą wynosi 12 km/godz., a więc na moście winniśmy być w 24 minuty po przejściu przez jaskółkę. Przejście mostu w tym czasie upewni nas, że jesteśmy na właściwej drodze.

Z punktu orientacyjnego Nr 3 do Nr 4 odległość wynosi 5 km. Maszerując z tą samą szybkością, którą mieliśmy na odcinku poprzednim, musimy być na skrzyżowaniu turow kolejowego z drogą po upływie 25 min. lecz po 5 minutach marszu od przystanku do punktu orientacyjnego Nr 4 przetrzymaliśmy się na 10 minut. Wiemy więc tego, że maszerując z poprzednią szybkością będziemy na skrzyżowaniu w 20 min. po ponownym rozpoczęciu marszu. Porównanie z mapą daje nam w zupełności potwierdzenie, że trzymamy się właściwej marszury.

Jak widamy z powyższych przykładów orientowania się w terenie samochodem podczas marszu jest umiejętnością trudną i wymagającą poza dużą dozą uwagi i sprężystości również również znośnej wprawy. Też są być możemy jedynie przez stałe ćwiczenia.

Wykorzystujemy zatem nasze codzienne ćwiczenia szkoleniowe dla tego celu a niezapamiętanie i trudną sztuką tak niezbędną każdemu żołnierzowi-kierowcy w warunkach bojowych opuszczenia wzorów.

CZY UMIESZ PRZEWOZIĆ WODĘ?

1000 l. (przewożone koleją lub do stacji użytku)

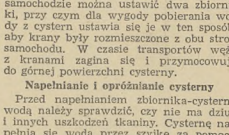
100 l. (worki-bezka)

1200 l. (zbiornik cysterna).

Na przebiegłej 1000 l. (worki-bezka) zdarzyć się może nieraz, że kierowca sam będzie musiał rozlać i złożyć zbiornik z niezbędną dla chłodnic maszynowych wodą. (Rys. 1, 2). Obecnie zastawiamy już zbiorniki a zajmijmy się ich specjalnym rodzajem, zbiornikami-cysternami właściwie służącymi do przewożenia wody, z których niewątpliwie najczęściej przyjdzie nam się sżykć.

Tego rodzaju cysterna stanowi zamknięty zbiornik z gumowanej, nieprzepuszczalnej tkaniny. W górnej jej części znajduje się szczyka o średnicy 60 cm wykonana również z gumowanej, lecz bardziej miękkiej tkaniny. Szczyka służy do napełniania cysterny wodą. Do pobierania wody z cysterny, na jednej z bocznych powierzchni cysterny, znajduje się 6 wężów średnicy 25 mm i długości 60 cm, zakończonych ebonitowymi kurkami lub 6 kurków z odjemowanymi wżami średnicy 22 mm i dług. 60 cm.

Na przebiegłej 1000 l. (worki-bezka) zdarzyć się może nieraz, że kierowca sam będzie musiał rozlać i złożyć zbiornik z niezbędną dla chłodnic maszynowych wodą. (Rys. 1, 2). Obecnie zastawiamy już zbiorniki a zajmijmy się ich specjalnym rodzajem, zbiornikami-cysternami właściwie służącymi do przewożenia wody, z których niewątpliwie najczęściej przyjdzie nam się sżykć.

Rys. 3

Opakowanie zbiornika na 1000 litrów wody: a — pokrowiec do opakowania; b — zbiornik przygotowany do zapakowania; c — zbiornik zapakowany.

JEST TWÓJ SAMOCHÓD? JEST SPRAWNY I BEZPIECZNY?

Omawiałem w poprzednim numerze naszego pisma parę wypadków spowodowanych lekceważeniem znaków drogowych. Trzeba by tu jeszcze dodać, że nie zaleca się również zbyt bezrefleksyjnego podjęcia do zwoleń udzielanych nam przez te znaki. Mam tu na myśli przede wszystkim przejazd kolewoje.

Jedli zaboczemy w trójkątce lokomotywę — rozładamy się bacznie na przejeździe, jeżeli błękitne, wiemy już, że przejazd jest strzeżony i szdymu nieubiechu, że roztądzenie się jest niepożądane. Trzeba jednak mieć na uwadze, że w pojeździe parowozów — samochód zwozyczej bywa przeważnie ten pieszak, a zbytek siłowności nikomu nie zaszedzi. Sprawy więc, czy pociąg nie nadchodzi może się bowiem zdarzyć, że szlak z jakiegoś powodu nie został na czas opuszczony. Słaba to zresztą pocięcha, jeśli leżąc w szpitału dowiedzie się, że wypadek miał miejsce — czy np. drożnika a nie Włazęj.

Przed samym przejeźdem kolejowym umieszczone są także znaki informujące nas, że przed tym będziemy przejeżdżać. Jeżeli skrzyżowanie są dwa ramiona, przejeżdżamy przez jeden tor, jeśli ctery, lub więcej ramion, przejeżdżamy przez dwa lub więcej torów.

Myślnie sądzi wielu kierowców, że znak ten jest kompletnie niepotrzebny. Co za różnica, przez ten torów ma się przejeżdżać? Ważne jest tylko to, że w tym miejscu ktoś chrobiec przejeżdżać. Na pierwszy rzut oka mogło by się to rozumowanie wydawać szluszsz, a jednak tak nie jest. Przecież od tego, ile jest torów zależy, jak dluo będziemy przez nie przejeżdżać.

Jedli są dwa tory, to wiemy już, że mi, mo, iż w tym chwili przejechał pociąg, z drugiego strony może nadchodzić inny. Wreszcie, zroska o widnie reszcy łaże nam również zwiększa baczność uwagi na ten znak.

Jedli tory znajdują się w tym odrośku na zakręcie, że względu na siły odśrodkowo-wo szny umieszczone na zewnętrznej stronie łuku znajdują się wyżej niż wewnętrzne. Tak więc przy dwóch torach wjeżdżamy kolejno na szynę położoną niżej, potem na drugą leżącą wyżej, by następnie znaleźć się znów na niższej szynie, tym razem należącej do drugiego toru. Wreszcie na ostatniej znowu leżącej wyżej. Jak widnie wstrząsów jest przy tym sporo i o zmianie reszortów łastru. Jedli nie się nam nie stało to tylko dzieje ostrzeżenia przez pogardzany przedtem znak.

Jedli jedźmy w kolumnie, lub choćby za drugim pojazdem, który przejechał przez przejazd bez zatrzymania się, sprawni mimo to, czy pociąg nie nadjeżdża: nasi poprzednicy mogli zdążyć przejechać, a my jadąc spokojnie i bezstraszo są nimi a wypadniemy prosto pod pociąg.

Tych kilka przykładów powinno wszystkich przekonać, że w żadnym przypadku nie wolno ignorować znaków drogowych; zostały one ustawione dla naszego bezpieczeństwa i wygody.

Przeostałaby jeszcze jedna sprawa do omówienia: wiele wypadków spowodowanych jest również przez lekceważenie „mniej ważnych” przepisów drogowych, lub nie przestrzeganie ich ze względu na pośpiechu, czy wysped, a o tym napiszę w następnym numerze.

Wl. Stempiewicz

Na pytanie tak sformułowane z 10-ciu zapytanych kierowców przeciętne zdanie odpowiada: oczywiście, że oczywiście. Oraz zapytano: jak i w jaki sposób odpowiadacie wnikliwie, że nawet są o tym całkowicie przesvědżeni, a na podanie wątpliwości ich odpowiada: jakoś przecież mają być jazdzi i to jak dobrze. Dopiero co chwila, lub 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100, 110, 120, 130, 140, 150, 160, 170, 180, 190, 200, 210, 220, 230, 240, 250, 260, 270, 280, 290, 300, 310, 320, 330, 340, 350, 360, 370, 380, 390, 400, 410, 420, 430, 440, 450, 460, 470, 480, 490, 500, 510, 520, 530, 540, 550, 560, 570, 580, 590, 600, 610, 620, 630, 640, 650, 660, 670, 680, 690, 700, 710, 720, 730, 740, 750, 760, 770, 780, 790, 800, 810, 820, 830, 840, 850, 860, 870, 880, 890, 900, 910, 920, 930, 940, 950, 960, 970, 980, 990, 1000.

Otoż, to drobiazgi! w stanie technicznym wozu nie może być drobiazgiem ani gwałtowno, bo jest najniebezpieczniejszą przyczyną powolnych braków technicznych i powodem nie tylko zagrożenia życia kierowcy, ale i innych użytkowników drogi i chodników.

O tym, że właśnie tak jest, a nie inaczej mówią dokładnie raporty lotnych kontroli drogowych, które na 100 zatrzymanych pojazdów stwierdziły stan całkowicie zadozwalający przeciętnie w 20 — 25 wozach. Resztę udało opisać tu, a nieraz naprawić, podstawowe braki, lub też za usterek będące w swym stadium początkowym, błędami od usunięcia w ciągu doświadczenia kilkuset minut przy odrębnie dobrej woli, chęci pozostawiania sprzętu państwowego, oraz zrozumienia elementarnych i podstawowych zasad bezpieczeństwa jazdy.

Świerdzone równocześnie, że znaczna część zatrzymanych kierowców nie orientowała się należycie w następstwach zauważonych podczas kontroli braków.

Dlatego też, w pełni kalendarzowej zimy kiedy szczególnie nacisk musimy położyć na stan techniczny pojazdów, odmowny parę stałe powstających niedomogów w układzie kierowniczym, w instalacji hamulcowej i oświetleniu.

W tym celu kierowca musi umożliwić prowadzenie samochodu po obranej drodze. Od

nie równomiernie nawet przy lekkim na ciśnieniu pedalu, celem zmniejszenia szybkości wozu. Jeżeli torowca będziemy

Utrzymanie samochodu w takim stanie, aby w każdej chwili był gotowy do jazdy jest obowiązkiem każdego kierowcy. Kpr. Zielański i szer. Budyński są wzorowymi kierowcami. Ich wóz jest zawsze sprawny technicznie. Na zdjęciu widzimy ich zajętych pracą przy konserwacji wozu.

nieszlaczne cylindry hamulcowe lub przesuwanie uszczelnienia innych części i skapujące ciekło do bębnow, to nie możemy oczekiwać wydajnego i równomiernego hamowania. Resztę tego stanu się często blokowanie jednego z koł, podczas gdy inne leduo hamują. Wynulowie to niebezpieczne ściąganie w bok, zarzucanie na śliskiej nawierzchni, nadmierne ścieranie opon wraz z porzuconym, katastrofalnym nieraz przedurzeniem drogi hamowania.

Brak częstego doglądania stanu ilościowego płynu hamulcowego w pompie lub

zbiorniku. Świadczy o karygodnym niedbalstwie kierowcy, który traktuje swoje i cudze życie, gdyż moment całkowitego odmówienia działania hamulców w momencie, gdy mógł on być hamulcem bezpieczeństwa w nagłym wypadku gdy nożny zawieszanie. Inaczej słaba wydajność hamulca rzecznego zamieni się w brak jakiegokolwiek wydadku.

Trzecim, powtarzającym się w większości wozów, niedomaganiem jest instalacja elektryczna. Światła aszowe i to mijania są jakoby nitemem po którym w nocy możemy szby i bezładniejechać. Jeżeli most ten będzie za wąski lub za krótki w stosunku do naszej szybkości, to współczynnik bezpieczeństwa jazdy zmaleje bardzo i o wypadku wtedy nie będzie trudno. Jedli zaś instalacja byłaby niechłaby to może nagle w momencie naprawde ciekłym przed naszym wozem zapanować nieprzeknikniona ciemność. Pamiętajmy więc, że wszystkie urządzenia elektryczne, jak lampy, kierunkowskazy, wycieraczki, sygnały, świateł stop itd. muszą być w bezbłędnym stanie, gdyż w chwili krytycznej od każdego z tych urządzeń może zależeć bezpieczeństwo jadących lub innych użytkowników drogi.

Żadne połączenia nie mogą być powroziczone, nielozowane lub wykonane odpowiednimi przewodnikami. Bezpieczniki nie mogą być regenerowane, drutem grubości szpilki, bo przestają być bezpiecznikami, zarówno sama znajdując się w ognisku odbijania, by inaczej reflektory nie spełniają swego zadania itd. i t. d.

Stale bacznie na powyższe podane punkty, natychmiastowe usuwanie niedomagania i ich początkowym stanem, regularna i częstotliwa konserwacja wozu oraz pogłębianie swych wiadomości fachowych teoretycznych i praktycznych są gwarancją podniesienia poziomu technicznego pojazdów i równoczesnego zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego.

SZYBKOŚĆ REAGOWANIA NA PRZESZKODY

Są zawody, w których od bystrości i przytomności umysłu wykonującego je człowieka zależy bezcenne życie ludzkie i kosztowny sprzęt. Takim zawodem jest również jazda i odpowiadający zawód kierowcy samochodowego. Jedli bowiem od wzorowego stanu technicznego pojazdu zależało będzie czysto bezpieczeństwo jazdy, Jedli przynajmniej, że prowadzący pojazd jest w pełni wykwalifikowanym kierowcą posiadającym prawo jazdy I kat, to jeszcze zaistnieć może w czasie obciążenia, w którym jednym z warunków (samochodu) taki zbieg obciążenia, w którym jednym z warunków będzie przytomność umysłu kierowcy, tj. szybkość z jaką zareaguje, aby uniknąć niebezpieczństwa.

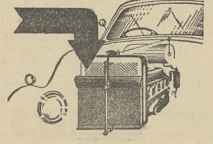
W efekcie w zależności od szybkości reagowania kierowcy zmieni się ten jazdy lub droga hamowania. Doświadczenia wykazały, że prowadzący samochód traci przeciętnie 1/3 sek. na to, aby od momentu zauważenia przeszkody nacisnąć na pedał lub dokonane skrętu kierownicą. Te 1/3 sekundy (zwane nieustannie przez wielu kierowców „sekundą strachu”) roznosi się w rzeczywistości o początkową kierowcy do 1 lub 1 1/2 sek. Natomiast u kierowców,

k których ruchy i praca są w pełni automatyzowane, u sportowców i zawodowców, szybkość reagowania spada poniżej 1/3 sek.

Ma to ogromne znaczenie zwłaszcza, gdy pojazd porusza się z dużą szybkością. Opcyjnie bowiem o 1/3 sek. hamowanie zwiększa drogę hamowania przy zbliżeniu się do przeszkody z szybkością 200 km/godz., o 28 m, przy szybkości 70 km/godz., o 10 m, przy 50 km/godz. i 12,3m, a dla pierwszych o 5/8 m. (rys. śródkowy).

Również znaczne wpły w na przedłużenie drogi hamowania posiada ciężar (masa) pojazdu. Ta sama strata czasu na wykonanie koniecznych ruchów spowoduje przy zatrzymaniu samochodu ciężarowych dłuższą drogę hamowania, niż w wozach osobowych.

Mistrzowskie prowadzenie samochodu wymaga więc od kierowców nie tylko drogi hamowania posiada ciężar (masa) pojazdu. Ta sama strata czasu na wykonanie koniecznych ruchów spowoduje przy zatrzymaniu samochodu ciężarowych dłuższą drogę hamowania, niż w wozach osobowych.

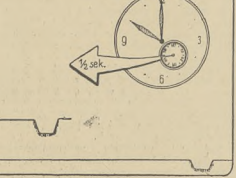
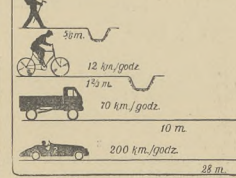
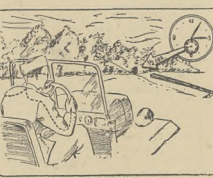
Kierowco UWAGA! Pamiętaj, że sprawnie samochodem zależy w dużej mierze od właściwego działania sprężyny i zimowym chłodem układu chłodzenia.

Jego bezbłędne działanie zależy nie tylko od stanu technicznego wyprzedzenia lub wymiana innych pojazdów, przebywania zakrętów, utrzymywania wozu na śliskiej, obciążonej nawierzchni, ale także wymiennie, nagle pojawiającego się przed samochodem dziecka, czy roweryzisty. Krótko mówiąc, od stanu układu kierowniczego zależy nie tylko nasze ale i cudze życie nie mówiąc już o majątku jakim jest sprzęt motorowy.

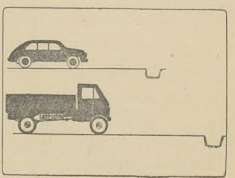
Z biegiem czasu w całym układzie, tak jak w każdym mechanizmie, zaczyna pojawiać się luz na skutek zużywania się współpracujących części. Luz ten sprawniany na jednym przegubie kulistym drążków kierowniczych wygłada niezamierzanie, zaś w przypadku uszkodzenia koła kierownicy, J wtedy już samochód zaczyna „pływać” po mokrej lub śliskiej jezdni, przednie koła dostają często gwałtownych wibracji, ogumienie przodu zaczyna się dość szybko zużywać. Najlepszym dowodem nadmiernego luzu jest rozgośnienie samochodu na nawet niespełniające silny boczny wiatr, niewielkie nierówności na drodze, nierówności twardości, które dają w rezultacie tor jazdy przypominający ruchy węzła. Dlatego też, w żadnym wypadku luzu czyli jazowy ruch koła kierownicy, nie może być przekraczany 40 mm na obwodzie tego koła.

Drugim słabym punktem podczas lotnych kontroli są hamulce. Oraz trzeba sobie powiedzieć jasno, że hamulce nie są po to, tylko, by mogły w razie krącowej konieczności zatrzymać samochód i chronić przed katastrofą. Hamulce muszą działać wydaj-

Fe zauważenia przeszkody traci 1/3 sek. na wykonanie ruchu.

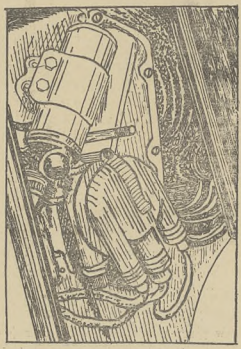

Większa masa pojazdu to dłuższa droga hamowania.

OPISŁUGA

Okres szkoleniu trwa w pełni. Na najwspanialszym sprężce jakim jest sprężak rozdzielczy, poznajemy tajniki techniki samochodowej i motocyklowej. Uczymy się uwarunkowania podziałów, zaznajamiamy się ze wszystkimi elementami silnika czy też instalacji elektrycznej. Ponadto rodziciele i rodzice zamierzają artykuły, który pozwoli nam poznać działanie układu zapłonowego motocykla M-72.

W motocyklu M-72 stosuje się cewkę zapłonową typu KM-01 lub IG-4085. Cewka zapłonowa KM-01 została umocowana do pokrętki rozdzielacza i czołowej silnika. Natomiast cewka IG-4085 jest zamontowana na swojej wymiaru przyczołowana jest w górnej części silnika do specjalnym wsporniku. W celu dokładnego poznania układu zapłonowego motocykla M-72, omówimy poszczególne elementy i zasady ich działania.

Pierwszym z nich to rozdzielacz typu PH-05. Składa się on z kopułki rozdzielacza, pała rozdzielacza i przerywacza. Kopułka rozdzielacza posiada trzy gniazda do przewodów zapłonowych. Do gniazda środkowego podłączony jest przewód wysokiego napięcia prowadzący z cewki zapłonowej do rozdzielacza, natomiast w dwa boczne podłączone są przewody zapłonowe świec.

Pałec rozdzielacza posiada środkowy styk w postaci metalowego kopłeczka ze sprężyną i boczną płytką stykową. Pałec jest przyczołowany na końcu wałka rozdzielczego za pomocą gwintowanej nasady. W ten sposób prąd wysokiego napięcia przybiec do cewki przez środkowy przewód wysokiego napięcia na styk środkowy płytki rozdzielczej, skąd przez boczną płytkę stykową dostaje się do poszczególnych bocznych styków gwintowej kopułki, a następnie do świec.

Specjalną uwagę zwrócić należy na przewody między stykami przerywacza winna ona wynosić nie więcej jak 0,4 - 0,5 mm przy pełnym ich rozwarciu. Dla realizacji odstępu styków należy użyć śrubę mocującą podstawę kowadełka i przesunąć je w dół szarym przrę przy pomocy śruby młotkowej począzno śrubę mocującą zakręcić. Po dokonaniu regulacji należy ponownie sprawdzić przerwy między stykami.

Na tarczy przerywacza umocowany jest uchwyty, do którego za pomocą sprężyny dołączone file smarującej sąbry wałka rozdzielczego. File ten należy natrzeć olejem według wskazówek instrukcji smarowania. Pałec rozdzielczy prąd wyso-

kiego napięcia zdemnujemy lub zakładamy na wałek rozdzielacza w ten sposób, że śruba płytki musi znajdować się na przewie wycięcia w kopulce rozdzielacza. Płytkę rozdzielczą nasuwamy na koniec wałka rozdzielacza możliwie jak najciszej uważając jednakże by nie zawadzała o łożyska z przerywacza.

Przed zalaniem kopułki rozdzielacza należy sprawdzić styki gwintowe, czy styk sprężysty płytki rozdzielczej jest właściwie założony oraz czy uszczelka kopułki nie jest zużyta. Do silnika M-72 stosujemy zawieszki cewki typu A-11/11 (o wartości cieplnej 15). Przewra między elektrodami świec winna wynosić nie więcej jak 0,5 do 0,6 mm. Regulację przerwy między elektrodami dokonujemy przez przysunięcie elektrody bocznej.

Ponieważ podajemy główne zasady właściwej konserwacji instalacji zapłonowej M-72, którzy przestrzegając pozwoli nam na uniknięcie wielu prostackich niespodzianek podczas jazdy.

Po przejechaniu każdego 5 tys. km. należy obowiązkowo:

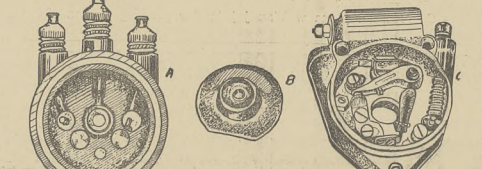
1) sprawdzić umocowanie przewodów na zaciskach,

- 2) sprawdzić stan styków przerywacza i w razie potrzeby oczyścić, przemyć benzyną i wyregulować odstępek elektrod;
- 3) sprawdzić stan świec i w razie potrzeby przemyć je i wyregulować odstępek elektrod;

Niedomagania w pracy silnika lub niemożliwość jego uruchomienia spowodowane mogą następującymi wadami w instalacji elektrycznej:

- 1) zanieczyszczenie styków przerywacza olejem. W tym przypadku należy je przemyć benzyną i usunąć przyczynę przenikania oleju na styki;
- 2) zaczenie się łożyska przerywacza;
- 3) nadpalenie styków przerywacza;
- 4) spalanie w kondensatorze (przebiegnięcie izolacji);
- 5) zaołnienie świec (nagary na elektrodach);
- 6) uszkodzenie izolatora świecy;
- 7) przepalenie uszczelki cewki zapłonowej;
- 8) uszkodzenie akumulatora;
- 9) przerwa w instalacji elektrycznej.

Przerwy w pracy silnika mogą być także wywołane przez opóźniony zapłon lub na skutek zaczenia się linki regulującej zapłonem.

Apparat zapłonowy silnika M-72. A - pokrywa rozdzielacza. B - krzątek rozdzielacza. C - obudowa aparatu zapłonowego z elementami przerywacza.

Apparat i cewka zapłonowa KM-01 silnika M-72.

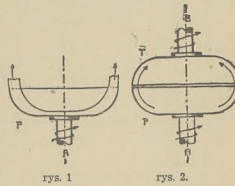
SPRĘŻENIE HYDRAULICZNE

Stalna dążność do jak najbardziej elastycznego i miękkiego ruchu samochodów osobowych, szczególnie w momencie ruszania z miejsca i zmiany biegów, doprowadziła do szybkiego rozwoju sprzętu hydraulicznego.

Szybszymi już nić dawno, przyszyliśmy się im tanż z biżką i poznajmy zasady ich działania.

Jeżeli więc misiek P napełniony w połowie płynem zaczniemy obracać nakołę jej osi A, to zrozumieme, że w rezultacie działanie się odrodkowej, płyn przy przekroczeniu pewnych obrotów wystąpi z miski jak i pokazuje rysunek 1. Jeżeli jednak misiek P nakryjemy drugą miską T, umieszczoną na osi B, zachowując między miskami bardzo mały szczelinę, to płyn wpadnie do miski T i skieruje się wskutek siły bezwładności (energia kinetyczna) do środka miski tak, że to poleknie rysunek 2. Stan tej wadkiwi plynu trwać będzie tak długo jak długo misiek P będzie utrzymywana.

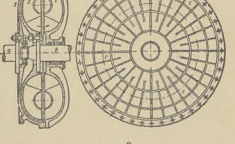
Jeżeli teraz obie miski podłączymy do male komorki przy pomocy promieniowych przedrędek (patrz rys. 3) to w momencie gdy misiek P zacznie się obracać, to również w zgodnym kierunku rozpocznie obroty misiek T. Z początku pomalę, potem coraz szybciej jak, że przy maksymalnych obrotach osiągnie obie teoretycznie tą samą szybkość. W praktyce misiek T „spóźnia się” będzie parę obrotów w rezultacie plynu.

rys. 1, rys. 2.

Widujemy więc jasno, że urządzenie to, budowane w specjalny zamknięty pancierz i umieszczone na misieku sprzęgła, ewarantuje całkowicie miękkie ruszenie i ze względu na powolne nabieranie obrotów i nieposiadanie jakiegokolwiek sztywnego mechanicznego połączenia części napędzanej z napędzaną.

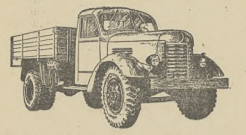
Lewa strona rysunku 3-go pokazuje w przekroju poprzecznym stosowane obecnie w wielu konstrukcjach sprzętu hydraulicznego.

rys. 3

Prowadzenie samochodu wyposażonego w tego rodzaju urządzenie polega ponadto automatycznie zmiany momentu obrotowego i automatycznej skrytności biegów, jest niedwuznaczny prosty i ogranicza się do korzystania z pedału gazu i hamulca, oraz dzwignicy pod kierownicą włączającej jazdę w przód, w tył i blokującej koła celem zabezpieczenia i uruchomienia wozu. Wiele samochodów posiada 2 poleżenia dzwignicy jazdy w przód, jedno to jazda normalna, a drugie to poruszanie się w ciężkiej górskim terenie.

BANK KONSTRUKCYJNY IEN SAMOCHODZIS 150

Dokładnie zamyśli sobie sprawę, że nie trzeźwym człowiekiem, który otrzymał zawiadanie z Związku Radzieckiego, wyjechał odpowiedniej troski o jego stan techniczny. Sprawując techniczną pomocą do załaty bowiem od należytego ustosunkowania się na samych do powierzono nam sprężu. Wykonując odpowiednie czynności obsługi technicznej przyczyniamy się do przedłużenia okresu żywotności samochodu a więc przedłużamy okres jego eksploatacji. Do wysiłków samochodów produkcji radzieckiej mark ZIS-150 Zakłady im. Stalina wprowadziły szereg zmian konstrukcyjnych, poszczególnych zmian wartość techniczną tego samochodu.

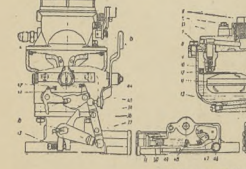
Samochód ZIS-150 został ulepszony. Z tymi właśnie zmianami konstrukcyjnymi chciałbyśmy poznać wszystkich kierowców WP bowiem bliższe poznania się z nimi podamy zmianami konstrukcyjnymi pomoże i ułatwi prawidłową obsługę po-

jazdu. Górne pierścienie uszczelniające silnika ZIS-150 (po jednym w każdym łożku) pokryte zostały porowatą warstwą chromu, w celu zwiększenia cząskosprawy pierścieni i gładzi cylindra. Silnik zmodernizowany w nowy gaźnik typu K-80. Zwracamy uwagę, że gaźnik K-80 różni się do co zasady działania i konstrukcji od wszystkich stosowanych dotychczas gaźników. Gaźnik K-80 nie posiada również oczyszczacza i pompki przyspieszeniowej. Prawidłowy skład mieszanki paliwowej dla różnych warunków jazdy silnika osiasta się pracą mechaniczną skrzydeł gardzieli gaźnika, regulujących w zależności od potrzeb wielkości podciśnienia wokół otworów rozpylacza. Łącząc z nowym gaźnikiem wprowadzono inny kolektor smary i wyclechy, a także nowy filtr powietrza. W filtrze dokładnego oczyszczania oleju zastosowano wkład ASFO-1 zwiększonego wymiaru, zamiast

wkładu małego ASFO-3 stosowanego dotychczas. Nowy wkład filtra dokładnej filtracji jest wyższy od starego i nie może być starszy zastąpiony.

W kole zamachowym silnika od strony wału korbowego przewiercono został kanał, w którym wkręcono smarownicę do smarowania łożyska wału sprzęgłowego. Przed smarowaniem należy zładc dołączyć pokrywe obudowy sprzęgła, obrócić wał korbowy tak, aby smarownica znalazła się w dolnym położeniu, po czym należy przystąpić do smarowania silnika. W piastach przednich i tylnych kół zostały usunięte smarownice do smarowania łożysk piast. Aby smarować łożyska należy bezwzględnie zdjąć po kolek wszystkie piasty, czyszczyć je do starożytności i następnie nasmarować dostateczną ilością nowego smaru, czynności te należy dokonać po przejechaniu przez pojazd 5 - 7 tys. km.

Z przodu chłodnicy samochodu umieszczone są ramię i przegubowe umocowania w niekierścielkami żaluzji. Otwieranie żaluzji dokonuje się z miejsca kierowcy przy pomocy dźwigni i cewki. Uchwyty do uruchomienia żaluzji umieszczone są na tablicy rozdzielczej kierowcy nad gałką przępnicy mieszanki gaźnika z napisem „daz”. W celu otwarcia żaluzji należy uchwyty wyciągnąć, dla zamknięcia należy wciągnąć go spowrotem. Dla ustalenia położenia uchwytów znajdują się na ciele wycięcia które odpowiadają różnym stopniom otwarcia żaluzji. Położenie żaluzji oraz jazdy reguluje się w zależności od temp. wody chłodzącej silnika, temperatury otaczającego powietrza, szybkości jazdy i warunków pracy silnika. Przy uruchamianiu chłodnicy silnika żaluzja chłodnicy powinna być zamknięta. Jak widzimy wszystkie podane wyżej zmiany konstrukcyjne wprowadzane u samochodu ZIS-150 świadcą o tym, że pracownicy wprowadzili uwolnienia w dziedzinie samochodowej ZSRP prowadzone są stale i śmiało.

- Gaźnik typu K-80 (MKZ-18A):
- 1 - wiat powietrza, 2 - przepniastka powietrza, 3 - zaworek powietrzny, 4 - łącznik przewodu paliwa, 5 - filtr powietrza, 6 - korok filtra, 7, 8, 11 - części składowe zaworu korowy obrotowy, 10 - kształb gaźnika, 11 - pływak, 12 - 6-ty otwór, 13 - dysza paliwowa główna, 14 - przewód, 15 - dysza paliwowa pomocnicza, 16 - skrzydło prawe, 17 - skrzydło lewe, 18 i 19 - osie skrzydeł, 20 i 21 - osie sprężysty, 22 i 23 - zastawki, 24 i 25 - osie zastawek, 26 - przewód do dozowania, 27 - 6-ty otwór, 28 - 6-ty przewód, 29 - 6-ty przewód, 30 - dźwignia przępnicy mieszanki, 31 - szacep szelki, 32 - wiert przesłony, 33 - cewka sprężysta, 34 - 6-ty przewód, 35 - ramie przępnicy mieszanki, 36 - uszczelka osi przępnicy, 38 - dźwignia skrzydeł, 39 - kształb skrzydeł, 40 - dysza sprężysta, 41 - 6-ty przewód, 42 - ramie regulatora, 43 - 6-ty przewód, 44 - kształb regulatora, 45 - kolek, 46 - wahaż, 47 - 6-ty przewód, 48 - kształb regulatora, 49 - 6-ty przewód, 50 - kształb regulatora, 51 - pokrywa regulatora.

Za Kierownicą ANKIETA

Koleczy! Rozpoczęliśmy nowy 1952 rok. Stoi przed nami doniosły okres żołnierskiej służby — okres intensywnego szkolenia w garnizonach. W pracy Waszej redakcji musi jeszcze większy niż dotychczas udział redakcja „Za Kierownicą“. Zadaniem, które postawiliśmy przed sobą w nowym roku jest jeszcze lepiej pomóc Wam w pracy szkoleniowej i codziennej służbie.

Pismo „Za Kierownicą“ musi stać się codziennym Waszym towarzyszem i pomocnikiem — trybuną wymiany doświadczeń i osiągnięć służby samochodowej.

Cel ten osiągnąć możemy jedynie wspólnymi siłami. Wasze rady, wskazówki, krytyka i pomysły staną się wytycznymi w pracy naszej redakcji w 1952 r.

Dróg do uczynienia z „Za Kierownicą“ bliskiego i niezbędnego każdemu żołnierzowi służby samochodowej pomocnika i doradcy jest Wasz udział w noworocznej ankiecie „ZK“.

Węźle w niej masowy udział dokumentując tym jeszcze raz Wasz wkład w walkę o podniesienie szkolenia naszej służby na wyższy poziom.

Plat. Tumka Krzysztof Interesuje się zawsze czasopismami redakcyjnymi. Poruszają one w formie nadzwyczaj przystępnej wszelkie zagadnienia techniczne, zamierzając czytelników z osiągnięciami Kraju Rad w walce o pokój.

- 1 W ankiecie brać mogą udział wszyscy Czytelnicy naszego pisma, odpowiadając na postawione obok pytania.
- 2 Odpowiedzi napisane czytelnie nie powinny przekraczać czterech stron maszynopisu.
- 3 Odpowiedź winna być zapożyczona godłem, a nazwisko, stopień i adres uczestnika ankiety musi znajdować się oddzielnie w zamkniętej kopercie.
- 4 Termin nadsyłania odpowiedzi upływa z dniem 1 marca 1952 roku. Adres Redakcji: Warszawa, Al. Niepodległości Nr 218, pokój 013.

ZOŁNIERZE — KIEROWCY — CZŁONKOWIE PARTII i ZMP-OWCY, PRZODOWNICY WYSZKOŁENIA — ZABEZPIECZENIE MASOWEGO UDZIAŁU W ANKIECIE WASZYM ZADANIEM.

- Jak wykorzystasz artykuły w „ZK“ dla pomocy w szkoleniu, eksploatacji i obsłudze pojazdów mechanicznych na ćwiczeniach polowych?
- Jaki rodzaj artykułów okazał się najbardziej przydatny w szkoleniu?
- Czy należałoby wprowadzić nowe działy w piśmie?
- Jaki dział należałoby rozszerzyć?
- Co stanowi Twoją ulubioną lekturę w piśmie?
- Jakże zauważyłeś w piśmie brak i nieścisłości i jak, Twoim zdaniem, można je usunąć?
- Czy posiadanie w Waszej jednostce komplety (zarywki) pisma „ZK“ za ub. okres i jak je wykorzystujecie?
- Czy rozdział pisma w Waszej jednostce przebiega sprawnie?

OFICEROWIE! LICZNE UCZESTNICTWO KIEROWCÓW W WASZEJ JEDNOSTKI W ODPOWIEDZI NA ANKIETĘ I OSOBIŚCI W NIEJ UDZIAŁ — SPRAWA WASZEJ AMBICJI.

Naczelnym zadaniem korespondentów

WZMÓC ŁĄCZNOŚĆ Z REDAKCJĄ

Podczas inspekcji jesiennej przedstawiciel naszej Redakcji będąc w jednostce naszej służby, zapytał jednego z produkujących kierowców, mającego znaczne sukcesy w oszczędności mps i ogumienia, dlaczego nie dzieli się on, za pośrednictwem „ZK“, uwagami o stosowaniu przez siebie systemu oszczędności.

— Trudno pisać na temat — powiedział ów kierowca — który może nie zainteresować lub nie będzie odpowiadał wyobrażeniu Redakcji. Ja naprzykład nie miałem dotychczas pewności, czy jest celowe pisanie do redakcji „ZK“ korespondencji na temat stosowanych przeze mnie metod oszczędnościowych. Drugim ważnym powodem hamującym kontakt mój z redakcją, jest trudność w opracowywaniu korespondencji oraz wątpliwość czy stosowane przeze mnie metody oszczędności są skuteczne.

W ostatnich dniach do redakcji wpłynął list szer. Gawdzika Tomasza, który pisał m. in.:

— Od kilku lat jestem kierowcą. Po wstąpieniu do Ludowego Wojska skierowano mnie do służby samochodowej. Swoje długoletnie doświadczenie fachowe kierowcy i mechanika chciałbym przekazać innym mniej doświadczonym, którzy przez ciągłe podglądanie swoich wiadomości stali by się nawróconymi wyszkolonymi kierowcami i mechanikami. Nie znam jednak właściwej formy, którą należałoby obrać w celu skutecznego przekazywania moich doświadczeń.

Redakcji! Wszak mi w jaki sposób ulmować swoje doświadczenia, poradę co zrobić ażeby kierowcy i mechanicy naszej służby wzorując się na nich podnosili ciągłe poziom wyszkolenia z dziedzin techniki i eksploatacji.

Te dwa przytoczone przez nas fragmenty rozmowy przedstawiciela redakcji „ZK“ z produkującym kierowcą W. P. oraz wyjątek z listu starego „praktyka“, są charakterystycznym przejawem odmiennej poletki łączności z redakcją. Kierowca — przewodnik mimo osiągnięć w oszczędności mps i ogumienia nie stara się stosowanych przez siebie metod oszczędnościowych przekazać za pośrednictwem „ZK“ innym kierowcom. Tłumaczy on fakt ten m. in. trudnością w opracowywaniu oraz podjęcie w wątpliwą metody przez siebie stosowane.

List skierowany do naszej redakcji jest zdrowym objawem czynnika „własnej formy przy przekazywaniu długoletnich doświadczeń kierowcy-mechanika.

Czytelnicy „ZK“. Nie zrażajcie się trudnościami wynikłymi przy opracowywaniu korespondencji, publikując swoje osiągnięcia które są zapewne osiągnięciem właściwą formą, skoro doszłicie do pozytywnych wyników w oszczędności. Piszcie do nas prosto i zwykłe tak, jak piszecie do swych rodzin. Zapewnimy Was, że każdy przyszły numer temat z życia Waszej jednostki lub sukcesów w oszczędności interesuje nas i będzie dokładnie opracowany przed zamieszczeniem go na łamach naszego pisma.

Nadsyłając do Redakcji „ZK“ zapytania o interesujących Was zagadnienia z dziedziny techniki i eksploatacji.

Pamiętajcie, że Redakcja „ZK“ jest Waszym doradcą i przyjacielem w osiągnięciu jak najwyższego poziomu wyszkolenia politycznego, bojowego i fachowego

Redakcja „Za Kierownicą“

Kpr. Gruszczyński Jan jest stałym czytelnikiem oraz wzorowym korespondentem „ZK“. W listach do Redakcji porusza wszystkie niemal zagadnienia interesujące ogół Czytelników. Praca organizacji ZMI-owskiej, osiągnięcia kierowców w oszczędności mps i ogumienia oraz liczne artykuły techniczne — oto tematy nadsyłane nam przez kpr. Gruszczyńskiego. Na zdjęciu: dwie „kierownice“. Pierwsza należy do układu kierowniczego Pobiedy, druga — zaś życia uwalnia kpr. Gruszczyński.

**PRASA FACHOWA
POMOCNIKIEM
ZOŁNIERZA — KIEROWCY
W PODNIENIU NA
WYŻSZY POZIOM
GOTOWOŚCI BOJOWEJ
SŁUŻBY SAMOCHODOWEJ
W.P.**

Zbirowe czytanie dwutygodnika „Za Kierownicą“ oraz szczegółowa dyskusja nad zagadnieniami politycznymi i artykułami technicznymi, przyczynia się do podniesienia świadomości politycznej oraz wyszkolenia fachowego WP. Na zdjęciu: kierowcy jednostki oficera Szyberga z zachęcaniem czytają nowy numer dwutygodnika.